תפארת יוסף — אמור

ויאמר ד' אל משה אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו.בזוה"ק פרשה זו (פח.) רבי יהודה פתח מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'. הענין שעשה הזוה"ק פתיחה לסדרה הזאת מזה הפסוק. כי טובך מורה, במקום שהטובה הוא רק בעומק ולא ניכר על הלבוש החיצון, ורק שבעומק הוא טובה. וכענין שאיתא בזוה"ק (הקדמה ג.) על אות טי"ת דהא טוביה גניז בגוה, והיינו שרק גניז בה טובה אבל אינו ניכר על הלבוש החיצון. ורק טובך מורה, שכ"כ טובה נמצא עד שגם על הלבוש החיצון ניכר הטובה, שכל אחד ואחד מכיר הטובה של זה הדבר. וזה ביאור הכתוב מה רב טובך אשר צפנתך ליראיך. שאדם העובד ד' מכיר הטובה בכל דבר מפורש, כי מצד השי"ת אין שום רע ח"ו, כי השי"ת רצונו רק להטיב. וכענין שאיתא במדרש (תנחומא תזריע) על הפסוק לא יגורך רע, אין הרע יורד מן השמים, וכן כתיב (איכה ג׳:ל״ח) מפי העליון לא תצא הרעות. וכל מה שנמצא רע בעולם הוא הכל מצד האדם. אבל יראי ועובדי ד', מראה להם השי"ת בכל דבר איך שרצונו רק להטיב. וזה ענין הפתיחה על זאת הסדרה, כי כל זה מרומז בהסדרה הזאת. כי ענין טומאת מת ביאר כבוד אומו"ר זללה"ה בספרו הק' (מי השלוח) אשר הנוגע במת משיג תרעומות על השי"ת. כי התרעומת היותר גדול בעוה"ז הוא על ההעדר הנמצא בעולם. ובאמת מצד השי"ת אין שום העדר והפסק כלל, כי כמו שהשי"ת חי וקיים כן מאמרו ית' חי וקיים. ומאחר שהאדם נברא במאמרו ית' לא יתכן שיופסק מאמרו ית' ח"ו. וכל ההעדר הוא רק מסטרא דילן, ומי שמכיר אור השי"ת רואה זאת מפורש שאין שום העדר אצל השי"ת. ומאחר שאדם נברא במאמרו ית' לא יתכן אצלו ג"כ שום העדר, ורק בתפיסת זה העולם נדמה שאצל המת נפסק ונעדר אורו ית', וזה מורה מאמר (ספרי) על הפסוק אשר בידו נפש כל חי, אלו נפשות החיים הנתונים בידו של הקב"ה, ורוח כל בשר איש אלו נפשות המתים הנתונים באוצר. ובאמת איך שייך זה החילוק אצל השי"ת, בשלמא אצל בשר ודם שייך שפיר זה החילוק, שמה שנצרך לו תמיד ומשתמש בו בכל עת זה תופס בידו, ומה שנצרך לו רק לפעמים זה נותן באוצר, אבל אצל השי"ת אין שייך זה החילוק. אבל כל זה מורה מצד תפיסת אדם, במקום שאדם מכיר המשא ומתן ועסק שיש לו עם השי"ת, זה נקרא שנתון בידו של הקב"ה. ונפשות המתים, שאינו מכיר העסק והמשא ומתן שיש להם עם השי"ת, זה נקרא נתון באוצר. כל זה מורה שרק מצד תפיסתינו נדמה שבמת נפסק ח"ו אורו ית', כי לעת התחיה יראה השי"ת לכל אחד ואחד שלא היה שום העדר והפסק אור אצלו, כי איתא בש"ס (סנהדרין צ"א:) שבעת התחיה יעמדו במומן ומתרפאין שלא יאמרו אחרים המית ואחרים החיה, וביאר בזה כבוד אומו"ר זללה"ה, שלעתיד יכיר עצמו כל אחד ואחד, היינו שיכיר שמזה הסבלנות שסבל בעוה"ז בעבור כבודו ית', מזה השיג התחיה, וזה מורה יעמדו במומן ויתרפאו. נמצא שכל אחד יכיר שלא היה שום העדר אור אצלו מאחר שיראה ההתקשרות שיש לו מחיי עוה"ז לחיי העוה"ב, וזה מורה מה שנצטוו הכהנים על טומאת מת. כי כהן שמכיר השגחת השי"ת אסור למצוא אצלו שום תרעומות על הנהגת השי"ת, והוא יאיר הכרה הזאת לתוך לבות בני ישראל, שבאמת לאמיתו אין שום העדר אור ח"ו ורק כל דבר ודבר מלא מאורו ית':

ולאחתו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש לה יטמא.בזוה"ק (אמור פט.) רבי אבא פתח מי זה בא מאדום חמוץ בגדים מבצרה וגו' זמין קוב"ה ללבשא לבושי נוקמין על אדום וכו' הה"ד כי זבח לד' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום, עד דאינון לבושין יסתאבון הה"ד וכל מלבושי אגאלתי וכו' וכל כך למה, דכתיב ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש, דלאו חלקיה דעשו ולא הות בעדביה דההוא דכתיב ביה איש יודע ציד איש שדה, לה יטמא באינון לבושין דנוקמין וכו' (עי"ש היטב בזוה"ק). ביאור זה, אחותו מורה על אהבה והתקשרות שיש להשי"ת עם ישראל בתולדה בלי שום התקרבותם, רק מהחסד הראשון של השי"ת שבחר בישראל. וזה כוונת המדרש (רבה שיר ג) לא זז מחבבה עד שקראה אחותי. וכמו שאיתא בש"ס (סנהדרין נ"ח:) על הפסוק (ויקרא כ׳:י״ז) איש אשר יקח את אחותו וגו' חסד הוא, מפני מה לא נשא אדם את בתו, כדי שישא קין את אחותו שנאמר (תהילים פ״ט:ג׳) כי אמרתי עולם חסד יבנה. והיינו, כי אחותו מורה על החסד הראשון כמו שכתיב (תהילים כ״ה:ו׳) זכור רחמיך ד' וחסדיך כי מעולם המה. שבחר השי"ת בישראל מצד חסדו ית', וזה מורה מאמר הזוה"ק ולאחותו הבתולה הקרובה אליו אשר לא היתה לאיש דלאו חלקיה דעשו, והיינו כי באמת בחר השי"ת בישראל מאחר שמבררים עצמם בזה העולם בבירורים גדולים, עד היכן שישראל אינו בנייחא בעוה"ז מכל טובה שנמצא אצלו, אם לא שיראה מקודם שמזאת הטובה ביכולתו להגיע לחיי העוה"ב. אבל אם לא יראה שמזאת הטובה ביכולתו להגיע לרצונו ית' אינו בנייחא, אף שיש לו כל הטובות, שאני האומות מתפשטים עצמם בתאות עוה"ז בלי שום מעצור. ואף שנמצא לפעמים גוון של עבודה אצלם, שזה מורה שעל הגוון מסלק עצמו מתאות עוה"ז, זה הכל לתכלית שובב ופרא, שעי"ז יהיה ביכולתו להתפשט עצמו

יותר, לזה בחר השי"ת בישראל. ואף שבאמת כל הבריאה היה מחסדו ית' וכמו שכתיב (תהילים פ"ט:ג') כי אמרתי עולם חסד יבנה, לאו דוקא ישראל. והיה ביכולתו של השי"ת לברוא גם האומות בדיעות כאלה שלא יהיו בנייחא משום דבר של עוה"ז, ובאם היה בורא אותם בדיעות כאלה, בטח גם הם היו מבררים את עצמם בברורים הנ"ל. אבל על זה איתא בש"ס (ראש השנה יא:) כל מעשי בראשית לדעתן נבראו לצביונם נבראו, שהשי"ת ברא כל הברואים כפי צביון של כל אחד ואחד. והביט השי"ת לצביון של ישראל שהם רוצים רק לתכלית חיי עוה"ב, ולזה ברא השי"ת אותם בדיעות כאלה, שאני האומות שהביט השי"ת שדעתם וצביונם הוא שהם רוצים רק בהתפשטות תאות עוה"ז, לזה ברא אותם כפי דעתם. וזה כוונת הזוה"ק הנ"ל ה"ד כי זבח לד' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום עד דאינון לבושין יסתאבון ה"ד וכל מלבושי אגאלתי. וכמו שאמר כבוד אזמו"ר זללה"ה, שהשי"ת לא יביט על שום לבוש ורק יביט לעומק. וזה הוא גיאול מלבושים כביכול אצל השי"ת, שלא יביט על שום לבוש וגוון ורק על עומק הלב, ובעומק הלב של ישראל אינו נמצא נייחא מכל טובת עוה"ז, רק אם ביכולתו להתקשר הטובה הזאת עם חיי עוה"ב. שאני האומות שאף שנמצא אצלם גוון של עבודה, שנדמה שמסיר עצמו מחיי עוה"ז, אבל בעומק הוא כל כוונתו שע"י כך יהיה ביכולתו להתפשט עצמו בלי שום מעצר, ולא יביט השי"ת לשום גוון וממילא יפלו האומות לגמרי נגד ישראל:

שור או כשב או עז כי יולד והיה שבעת ימים תחת אמו ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לד'.בזוה"ק (אמור צא.) דין אדם ודין בבהמה חד הוא אדם וביום השמיני ימול בשר ערלתו. בהמה ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לד' בגין דיעביר עליו שבת חד. הענין בזה, דהנה כל הטובות שבעולם הזה מלובשים דרך שבע מדות שהציב השי"ת בזה העולם, כמו שכתיב (דברי הימים א כ"ט:י"א) לך ד' הגדולה והגבורה וגו' עד לך ד' הממלכה, שמורה על מדת מלכות שמים. ובאם האדם השיג כבר הטובה הנכלל מתוך כל שבע המדות, ועוד מכיר שהטובה עדיין הוא בידו ית', לא שהשי"ת מסר כבר הטובה מרשותו, אלא שהוא עדיין גם כעת בידו ית' והוא רק זוכה משלחן גבוה, אז יש להאדם קנין גמור בהטובה, ואז יש לו קנין של אמת בהטובה שהשיג מאת השי"ת. וכמו שאיתא בש"ס (ברכות לה.) רבי לוי רמי כתיב לד' הארץ ומלואה וכתיב והארץ נתן לבני אדם, לא קשיא כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה, והיינו לאחר ברכה מורה, שמכיר שד' הוא הנותן של הטובה והטובה הוא בידו ית', שזה מורה ברכה, אז יש לאדם קנין גמור בהטובה ונקרא והארץ נתן לבני אדם. ובאם האדם אוחז בסדר הזה, שהטובה קיבל בשלימות דרך שבע המדות שהציב השי"ת שמנהג עולמו, ואח"כ ג"כ עדיין מכיר שהוא עדיין בידו ית', שאז יש לו באמת קנין בהטובה, אז נותן השי"ת עצה להאדם למסור אותו בחזרה להשי"ת, ואז יברר כל הקנינים שיש לו שמשלחן גבוה קא זכי ליה. כי מזה שאנו רואין אצל אדם הזה שאינו מקבל שום טובה שיאחז אותה בעיקשות, שידמה לו שכחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה, מזה הוא הסימן שכל הטובות שלו מבוררים ומשלחן גבוה קאי זכי ליה. כי השי"ת הציב עצה לאדם שבכל מקום שיכול לדמות לו שיש לו כח מה, למסור את זה הכח להשי"ת, וכמו שאנו רואין שבכל מקום שנשתנה מצורה לצורה ביותר לתפיסת האדם, מציב השי"ת מצוה, כגון במרוח נתחייב בתרומה, ובראית פני הבית מעשר, ובגילגול עיסה חלה. וע"י המצוה יזכור כי השי"ת הוא הנותן של כל הטובות. וכן כאן שמאחר שאדם משיג אז קנין גמור בהטובה, אז העצה של האדם למסור אותו להשי"ת, כי מקודם שמשיג אדם קנין בהטובה אין שייך למסור אותו להשי"ת, כדאיתא בזוה"ק (שמיני לח:) חמותין מאן דנטיל מבי מלכא ויהיב למלכא. אך אח"כ כשהטובה כבר נכלל מתוך השבע מדות, ועוד מכיר האדם שהטובה הוא בידו ית', שאז יש לו קנין של אמת בהטובה. אז אומר השי"ת שמעתה יוכל האדם לקבל הטובה ולעבוד עמו את השי"ת. וזה ומיום השמיני והלאה ירצה לקרבן אשה לד':

ולקחת סולת ואפית אותה שתים עשרה חלות וגו'.יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי (זמירות של שבת). ובאמת איתא בש"ס (עבודה זרה כט:) שאל רבי ישמעאל את רבי יהושע כשהיו מהלכין בדרך מפני מה אסרו גבינות של עכו"ם וכו' השיאו לדבר אחר. ואיתא (עבודה זרה לה.) מ"ט אמר עולא ואי תימא רב שמואל בר אבא גזירה חדשה אין מפקפקין בה, ושם כי גזרו גזירתא במערבא לא מגלא טעמא עד תריסר ירחי שתא, כי היכא דלא לזלזולא בה וכו'. ומזה אנו רואין, שלפעמים טוב שלא לידע הטעם על בוריה. ומה זה שהתפלל האר"י הקדוש ז"ל על מצות לחם הפנים, יגלה לן טעמי דבתריסר נהמי, שרצה לידע הטעם על בוריו. אך זה מורה תפלת האר"י הקדוש ז"ל, כי בלחם הפנים איתא בש"ס (חגיגה כו.) מלמד שמגביהין אותו ומראין בו לעולי רגלים לחם הפנים, ואומר להם ראו חבתכם לפני המקום סילוקו כסידורו וכו', שהיה חם בעת סילוקו כסידורו. וזה שהתפלל האר"י הקדוש ז"ל יגלה לן טעמי, שהשי"ת יראה לנו זה הטעם והחביבות שמורה זאת המצוה. היינו שגם עתה יראה לנו השי"ת החביבות והטעם שהיה לנו בעת שבית המקדש היה קיים, שיראה כל אחד חביבותינו לפני המקום כמו אז: